לח א ב מיי פייכ מהלי שבת הלכה י יא סמג לאון סה טוש"ע א"ח סיי שה סעיף ז וורב אלפס ב"ימ

נו.]: לם ג מיי׳ פ״ו מהל׳ דיעות

מוסף רש"י

שהוא פקוק. ואינו מוליד קול (לקמו 10:1). ברצועה שבין קרניה. לנוי, ואמור רכנן משאוי הוא ואינו תכשיע

הלכה ז סמג עשין יא:

והסניא וכלבד שיגביה מן הקרקע טפח. אבל כל כמה דבעי ניפוק מתותיה ידיה: בחבלה דביני ביני. שבין ידו לגמל בההוח קאמר כמה דבעי נהוי ובלבד שיגביהנו מן הקרקע טפח כדי שתהא נראה הבהמה נמשכה בו דאי לא לא מיתחזי נטירותא דבהמה אלא

כמשאוי בעלמא שאין נראה שאוחז ראשה בידו: מתני' 2112 אישקליט"א: אע"פ. שחללו פקוק במוכין שאין העינבל שלו מקשקש להשתיע קול ובגת' תפרש טעתה: סולם ורצועה וכל הנך דמתניתין מפרש בגמרא. וכולהו משום דחיים עלייהו ואי נפלי אתי לאיתויי: עגלה. כגון קרון קטן שעושין לו תחת זנבו שרחש זנב חותן החילים רחב כמין כר קטן ואין בו עלם אלא שומן ועב וכבד וכשנגרר לחרץ נשרט ונשחת ועושים לו עגלה מתגלגלת אחריו כשהוא הולך והזנב קשור עליה: קופר. שרץ הוא שנימיו חדין כמחט והורין לו הרילו"ן וקושרין עורו בדדי הפרה שלח יניקוה שרלים: ולח ברלועה שבין קרניה. דמשחוי הוח לה כדמפרש בגמרא: גבו׳ כדאמרן. שאינה השורה בו מע"ש דלא גלי מאתמול שיהא לריכה לכך שיהא לה למלבוש: פקוק. סתום: לחינגא. לשוק למכור ותולין לו זוג להנאותו: בי לועא. שקושרין אצל הלחי: דלא הדר חייך לה. שלא יוכל להחזיר לוארו ללד המכה לחככה בשיניו וקושרן בלוארו וחשובים הן יותר מקשישין שעל גבי השבר ואי נפלו חיים עלייהו ומייתי להו בשגגה: לגיורא. אנטורטלייר"י בלע"ז. בהמה שפסיעותיה קלרים ומכה רגליה זה בזה עושין לה כמין טבעת של עהלים או רצועות עבות וקושרין אותה למעלה מפרסות הרגל מקום שמנקשין זו בזו: דלא ליחלפו. בתרנגולי חבריהם: דלח ליסברו מאני. שקושרין שני רגליה יחד ברצועה קצרה שלא תוכל להרים רגליה ולהתיו: דלה ליחמטן. שלה ילקו בסלעים וטרשים. בליציי"ר בלע"ו: לחתר שגוווין חותה טומנים לה עוק בשמן. עד שיגדל למרה: עוק. למר גפן או כל דבר רך: פדחסה. מנחה: עשיתה מר עוקבה. ניהגת ברחל זו חשיבותו של מר עוקבה שהיה עשיר ואב בית דין וכי דרך חשיבותה לכך: ילתח. חשתו של רב נחמן: דרני. תולעים: קיסמא דריתמת. קיסם של רותם שמניחיו לה בחוטמה: בר נירא. עול קטן שמניחין לעגל בצוארו שיהיה למוד לכוף רחשו לכשיגדל: דלח למציוה יאני. שלא ינקוה עלוקה שקורין שנשוח"ש: בין לנוי בין לשמר חסור. דכל נטירותא יתירתא אמרינן משאוי הוא: (מתנו) בכולי סדר מועד כל כי החי זוגה. ארבעתן יחד: חלופי ר' יוחנן. יש מחליפין ר' יוחנן ומעיילי ר' יונתן: נתפש. נענש על עבירות שבידן: בכל העולם כולו. בכל ישראל כגון מלך ונשיא שאפשר לו למחות שירחין מפניו ומקיימין דבריו:

עלמא כי הא דאמר רבי חנינא מאי דכתיב ב"ה' במשפט יבא עם זקני עמו ושריו אם שרים חמאו

מאי מעמא דילמא נפיל ואתי לאתויי. אע"ג דאוקימנא לעיל דאיירי בקשורה הכא מפרש לפום משמעות ריהטא דמתני׳ ומשום שהאריך לעיל לא חש להאריך הכא ומתוך פי׳ הקונט׳ משמע

> דלא למציוה יאלי. פירק"י שאנשוא"ש דהיינו עלוקה ואין נראה דאין מולצות אלא דם ועוד דהוה ליה למימר עלוהות ולא אשכחן דקרי להו יאלי בשום מקום ונראה דיאלי היינו נמי קופר דמתני׳ כדאמר בריש בבא בתרא (דף ד.) גבי הורדום אהדר ליה כלילא דיאלי ונקרינהו לעיניה והאנקה מתרגמינן יאלי (ויקרא יא) והוא שקורין הירצו"ן: הוה מעשר ר' אלעור בן עוריה

דאמר בפ' בתרא דבכורות (דף נג: ושם) דאין מעשר בהמה נוהג אחר החורבו מפני התחלה א"כי בומו הבית הוה מעשר ומסתמא בן י"ג שנה היה כשעישר וא"כ מאי קאמר דהוה מעשר כל שתא ושתא דע"כ לא היה בשעת חורבן הבית לכל היותר כי אם בן י"ד או ט"ו שהרי רבי יוחנן בן זכחי משך נשיחותו חחר החורבן שנה או שנתים דכמה תקנות תקן אחר החורבן כדתנום משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאיד ואחריו ר״ג היה נשיא שנתים או ג' קודם שמינו רבי אלעזר בן עזריה כדאמר בפרק תפלת השחר (דף מ:) אשתקד לעריה י לרבי לדוק וקודם לכן לעריה לרבי יהושע על תקנת המועדות וכשהעמידוהו נשיא היה בן י"ח שנה כדאמר התם הרי בשעת החורבן היה בן י״ד או ט״ו לכל היותרה וי״ל דקודם גורה הוה מעשה אי נמי אפוטרופום הוה מעשר בקטנותו °והר"ר אלחנו מפרש הוה מעשר אחר חורבן בהמת ארנונא למלך®: רב ור' חנינא ור' יוחנן ורב חביבא מתני. פירוש מתני הך שמעתא דאמר בסמוך והשתא פסק הש"ס למילתיה וקאמר בכולי ש) (הש"ס) (א) כל כה"ג זוגא מיחלפא רבי יוחנן כו' ולא קאי מתני אחילוף כך קבל רבינו שמואל בשם רבינו שלמה ששמע מרבי אליעזר רבו:

והתניא ובלבד שיגביה מן הקרקע מפח כי תניא ההיא בחבלא דביני ביני: מתני אין אחמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה אמר האי גימון מאר מאר האי גימון לישנא דמיכף דכתיב יהלכוף כאגמון ראשו:

לו יולא בזוג אף על פי שהוא פקוק ולא בסולם שבצוארו ולא ברצועה שברגלו ואין התרנגולים יוצאין בחומין ולא ברצועה שברגליהם ואין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן ואין הרחלים יוצאות חנונות ואין העגל יוצא בגימון ולא פרה בעור הקופר ולא סברצועה שבין קרניה ספרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים: במ' מאי מעמא יכדאמרן: ולא בזוג אע"פ שהוא פקוק: משום ידמיחזי כמאן דאזיל לחינגא: ולא בסולם שבצוארו: א"ר הונא בי לועא למאי עבדי ליה להיכא דאית ליה מכה דלא הדר חייך ביה: ולא ברצועה שברגלו: דעבדי ליה לגיורא: ואין התרנגולין יוצאין בחומין: דעבדי ליה סימנא כִי היכי דלא לְיחלְפו: וֹלא ברצועה: דעבדי ליה כי היכי דלא ליתברו מאני: ואין הזכרים יוצאין בעגלה: כי היכי דלא לחממן אלייתיה: ואין הרחלים יוצאות חנונות: יתיב רב אחא בר עולא קמיה דרב חסדא ויתיב וקאמר משעה שגווזין אותה מומנין לה, עזק בשמן ומניחין לה על פרחתה כדי שלא תצמנן אמר ליה רב חסרא א"כ עשית' מר עוקבא אלא יתיב רב פפא בר שמואל קמיה דרב יחסדא ויתיב וקאמר בשעה שכורעת לילד מומנין לה שני עזקין של שמן ומניחין לה אחד על פרחתה ואחד על הרחם כדי שתתחמם א"ל רב נחמן אם כן עשיתה ילתא אלא א"ר הונא עץ אחד יש בכרכי הים וחנון שמו ומביאין קיסם ומניחין לה בחוממה כדי שתתעמש ויפלו דרני ראשה אי הכי זכרים נמי כיון דמנגחי זכרים בהדדי ממילא נפלן שמעון נזירא אמר קיסמא דריתמא בשלמא דרב הונא היינו דקתני חנונות אלא לרבגן מאי חנונות דעבדינן להו מילתא דמרחמינן עלייהו: ואין העגל יוצא בגימון: מאי עגל בגימון א"ר הונא בר נירא

ולא פרה בעור הקופר: דעבדי לה כי היכי דלא למציוה יאלי: ולא

ברצועה שבין קרניה: אי ילרב (דאמר) שבין לנוי בין לשמר אסור אי

לשמואל (דאמר) לנוי אסור לשמר מותר: פרתו של רבי אלעזר בן

. עזריה: יוחדא פרה הויא ליה והא אמר רב ואמרי לה אמר רב יהודה אמר

רב תריםר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא

ושתא תנא לא שלו היתה אלא של שכינתו היתה ומתוך שלא מיחה בה

נקראת על שמו ירב ורבי חנינא ור' יוחנן ורב חביבא מתנו בכוליה הסדר

מועד כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחגן ומעייל רבי יונתן יכל מי

שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפם על אנשי ביתו

באנשי עירו נתפס על אנשי עירו בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כולו אמר רב פפא והני דבי ריש גלותא נתפסו על כולי

דל"ג דילמא נפיל ואמי לאמויי: משום דמיחזי במאן דאזיל

לחינגא. אחבל משוי חינו שבטל חגב אפסר ומשום דילמא נפיל נמי ליכא למיחש כדחיים גבי זוג ברים במה אשה (לקמן דף נח: ושם) דהכא מיירי באריג ואמר התם כל שהוא אריג לא גזרוב:

בל שתא ושתא. הקשה ר״ת

לה (ביצה כג.). תריסר אלפי עגלי. עשיר היה (פוטה מט:). רב ורבי חנינא כו׳ ממ:). רב ורבי ווניגה כי מתנו. הא לאמרינן לקמן (מגילה ד.). בכוליה דסדר מועד. שהחכרה שם זוג זה של ד' חכמים הללו (שם) איכא אמוראי דמחלפי ר' יוחנן ומעיילי ר' יונתן (טובה ד:).

מוסף תוספות

א. [קשה] ותיפוק ליה דכיון דלא צריך ליה משוי הוא, אבל למאי דפירש ר"י (שם תוד"ה או ר"י (שם תוד"ה או יוצאין) דכל לנוי אסור ואפילו למי שדרכו בכך ואפילו למי שדוכו בכך [י"ל]. מענ"ל. ב. [ומ"מ] אסור משום דמיחזי כמאן דאזיל לחינגא. פסקי קר"ד. ג. מה שהיה ר' אלעזר בו עזריה מעשר. אלעור בו עזריה מעשר. מוס' הלח"ש. T. משום דרבן גמליאל לא הגיעו ימיו להיות נשיא. מוס' צילס כג. ה. וקטן לאו בר אפרושי . הוא ובשביל אותם שנתים שהגדיל לפני שחורם שאז היה מפריש לא הוה ליה למימר כל שתא ושתא. תוס' יומל סו. שלא בטלו מיד המעשר אחר החורבן. מוס' הכח"ש.

רב נסים גאון

אמר ליה רב נחמן אם כן עשיתה ילתא. ילתא היא אשתו של רב נחמן, ותגר דאלך [ותמצא זה] בסוף פרק שלשה שאכלו כאחת וברכות דף נאן עולא בר רב ובו כחוד וף ואן עוקא בו דב איקלע לבי רב נחמן בריך וכוי, שמעא ילתא ואיקפדה. ובעשרה יוחסין [קידושין דף ע) אמר רב נחמן לרב יהודה נישדר מר שלמא לילתא.

 לעיל (ג.], כ) [לקמן סד:], ג) [גיר' הערוך סד:], ד) [לעיל (ג.], הקופד], ד) [לעיל (ג.], ד) עדיו פ"ג מי"ב בילה דף כג, ו) לעיל (ג., 1) [לעיל ע"ל ובילה לג.ן, ח) גירס׳ רש״ל רב נחמן, ט) [לעיל נב.], י) בילה נחמן, ש) [נעיר נב.], י) פינ כג., ד) סוכה ד: מגילה ז () בד"א שמנהיגין, **מ**) [ר" כט:], כ) [במעשה דר' לדוק כל"ל], ס) [וע' תוספות כל"ל], ס) [וע' תוספות בכורות נג. ד"ה אלא וכו' שם דתו פי' זה וגם לתי דמו פיי זה זגם כמיי דאפוטרופוס ע״ש אבל בבילה כג. ד״ה תליסר וכו׳ כמבו כמו הכא וע"ע תוס' ע"ז יג. ותוס' יומא סו. ד"ה אין מקדישיון, ע) ול"ל מדר מונודו.

תורה אור השלם 1 הכזה יהיה צום אבחרהו יום עַנּוֹת אֶדְם נַפְּשׁוֹ הֲלְכַף רְּאַנְּוֹת רָאשׁוֹ וְשַׂק וְאַפֶּר רְאַנִּית הָקְרָא צוֹם וְיוֹם יִצִּיעַ הֲלָזֶה תִּקְרָא צוֹם וְיוֹם ישעיהו נח ה וְ בּוֹן לֵיְיָ. ? יי בּמשׁפּט יבוֹא עם זקני ץ יְּדְּבְּמִשְׁפָּט יְבוּא עִם זְּלְבֵּי עִמוֹ וְשְׁרָיו וְאַתֶּם בְּעַרְתֶּם הַבֶּרֶם גְזַלַת הֶעְנִי בְּבָתַיכֶם: ישעיהו ג יד

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה רב וכו' בכולי' סדר מועד כל כי האי זוגא מיחלפא:

גליון הש"ם

ים" ר"ה הוה מעשר וכו' והר"ר אלחנן מפרש. ע' מ"ל רפ"ו מהלכות בכורות:

לעזי רש"י אישקיליט"א. זוג (פעמון

קיפוד. אנטורטלייר"י [אינטריטייליי"ר]. לפצוע צצמה (בהמה הבועטת ברגלה). בליציי״ר. לפצוע. שנשואי״ש. עלוקות.

רבינו חננאל

פי׳ דלא נחמטה, שלא יעלה כעין עיפוש באליה. חנונות. עץ ושמו עץ וחנון, ומניחין קיסם ממנו בחוטמו כדי שתתעטש ויפלו דרני ראשה. שמעון נזירא אומר כו'. גמון. עץ קטן כמו עול. לא פרה בעור הקופר. ברצועה שבין קרניה, אי לרב בין כך ובין כך אסור, אי לשמואל לשמר מותר לנוי אסור, וזו היתה לנוי. כל מי שיש בידו ספק . למחות ואינו מוחה נתפס עליו כו'. ה' במשפט יבא עם זקני עמו ושריו, אם